

Ifølge liste

Vår ref
19/6394-1

Dato
18. november 2019

Høringsnotat om ny lov om røystingsrådsgjevarar og endringer i aksjelovgivningen mv. (SRD II, åpenhet og innflytelse) - alminnelig høring

Nærings- og fiskeridepartementet foreslår i dette høringsnotatet bestemmelser som vil gi økt åpenhet om aksjeeier. Det foreslås også regler som gjør det enklere for eiere av forvalterregistrerte aksjer å motta informasjon fra selskapet, samt å delta og stemme på selskapets generalforsamling. Høringsfristen er 6. januar 2020.

Bakgrunn

I Prop. 135 L (2018–2019) om *endringer i aksjelovgivningen mv. (langsiktig eierskap i noterte selskaper mv.)* foreslo regjeringen blant annet bestemmelser som gjennomfører deler av endringsdirektiv (EU) 2017/828 (Shareholder Rights Directive II, SRD II) til aksjonærrettighetsdirektivet 2007/36/EF (SRD I). Proposisjonen er til behandling i Stortinget.

I dette høringsnotatet foreslås bestemmelser for gjennomføring av resterende bestemmelser i SRD II og Kommisjonens gjennomføringsforordning 2018/1212. Forslag til bestemmelser var også omfattet av departementets høringsnotat av 31. januar 2019 som Prop 135 L bygger på, men høringsinnspillene til bestemmelsene i høringsnotatet fra 2019 foranlediget vesentlige endringer. Det er disse endringene som omfattes av herværende høringsnotat.

Et av hovedformålene med SRD II er å oppfordre til langsiktig aksjeeierengasjement. Lovforslaget skal bidra til å styrke aksjeeiernes innflytelse i børsnoterte selskaper. Dette omhandler blant annet bestemmelser om identifikasjon av aksjeeiere, videreformidling av opplysninger om aksjeeiere og tilrettelegging for utøvelse av aksjeeierrettigheter. Departementet foreslår at de fleste forslagene også skal gjelde for øvrige aksje- og

allmennaksjeselskaper som tillater forvalterregistrering av aksjene. Det er kun utenlandske aksjeeiere som kan eie aksjer som står i en forvalters navn.

Departementet er kjent med at eiere av forvalterregistrerte aksjer ikke alltid gis anledning til å delta og stemme på generalforsamlingen i norske selskap. Departementet er også kjent med at enkelte selskaper i praksis opplever utfordringer med å få opplysninger om hvem eier de forvalterregistrerte aksjene. Det er etter departementets vurdering derfor nødvendig å endre reglene for å sikre en effektiv utøvelse av deres aksjeeierrettigheter og en effektiv kommunikasjon mellom selskapet og aksjeeierne.

Hovedinnholdet i forslaget

I høringsnotatet foreslås lov om røystingsrådsgjevarar, endringer i aksjeloven, allmennaksjeloven og verdipapirsentralloven, samt ny forskrift om formidlere.

Hvilke selskaper omfattes av forslaget

SRD II gjelder bare selskaper med aksjer tatt opp til handel på regulert marked i EØS (børsnoterte selskaper). Hovedvekten av de foreslåtte bestemmelsene i høringsnotatet får bare anvendelse for selskaper som tillater forvalterregistrering av aksjene. Dette omfatter allmennaksjeselskaper og aksjeselskaper som har aksjene registrert i verdipapirsentral (aksjeeierregister), bortsett fra de som har vedtektsfestet forbud mot forvalterregistrering. Om lag 250 allmennaksjeselskaper og 1 000 aksjeselskaper har i dag aksjene registrert i en verdipapirsentral. Ifølge tall departementet har mottatt fra Verdipapirsentralen ASA i november 2019 utgjør markedsverdien på aksjer notert på Oslo Børs som er eid av utlendinger om lag 1 043 milliarder kroner. Det tilsvarer om lag 40 prosent av markedsverdien av alle aksjer notert på Oslo Børs. Av dette er markedsverdien av aksjer tilsvarende 679 milliarder kroner holdt gjennom forvalterkontoer. Dette tilsvarer om lag 26 prosent av markedsverdien til aksjene notert på Oslo Børs.

Forslag til regler om økt åpenhet

Det foreslås at alle allmennaksjeselskaper periodisk skal offentliggjøre opplysninger om sine aksjeeiere, inkludert eiere av forvalterregistrerte aksjer. I tillegg skal børsnoterte selskaper offentliggjøre oversikt over aksjeeierne som deltar på generalforsamlingen. Reglene skal sikre åpenhet om aksjeeiere i norske selskaper og hvilke aksjeeiere som utøver innflytelse på generalforsamling. Reglene foreslås også innført for aksjeselskaper som tillater forvalterregistrering av aksjene.

Berørte parter oppfordres til å gi innspill om blant annet antatte kostnader og risiko forbundet med forslaget.

Registreringsdato for alle allmennaksjeselskaper og enkelte aksjeselskaper

Det foreslås at retten til å møte og stemme på generalforsamling skal knyttes til den som eier aksjene fem virkedager før generalforsamlingen (registreringsdatoen). Aksjeerverv som skjer mellom registreringsdatoen og generalforsamlingen gir ikke stemme- og møterett. Forslaget gjør det enklere for selskapet å identifisere hvem som har møte- og stemmerett.

Bestemmelsen gjennomfører forpliktelse etter aksjonærrettighetsdirektivet (SRD I). Bestemmelsen foreslås innført for alle allmennaksjeselskaper. Bestemmelsen foreslås også innført for aksjeselskaper som tillater forvalterregistrering av aksjene.

Nye regler for forvaltere og formidlere

Departementet foreslår at forvaltere og andre som driver forvaltning, oppbevaring eller fører verdipapirkonto for aksjeeiere (formidlere) skal ha økt ansvar overfor disse aksjeeierne. Dette innebærer plikt til å videreformidle informasjon, opplyse selskapet om aksjeeiernes identitet ved forespørsel og tilrettelegge for at aksjeeierne kan utøve aksjeeierrettigheter. Vedlagt høringsnotatet er forslag til forskrift om formidlers plikter.

Meldinger fra selskap til eiere av forvalterregistrerte aksjer

Kommisjonens gjennomføringsforordning med hjemmel i SRD II innfører standardiserte format for meldinger mellom selskap og eiere av forvalterregistrerte aksjer. Forordningen tilrettelegger for økt automatisert behandling av meldinger, og kan på sikt bidra til å redusere kostnader for selskapet, formidlere og aksjeeiere. Etter SRD II og forordningen skal alle formidlere uten opphold videreformidle meldinger mellom selskapet og aksjeeieren. Meldinger fra selskapet skal sendes på standardisert vis, og selskapene kan bruke tredjepersoner for å sende ut meldinger. Departementets forslag gjennomfører SRD II og forordningen på disse punktene. Departementet foreslår at selskapene kan benytte tredjepersoner for å samle inn og sammenstille opplysninger om aksjeeiernes identitet. Det foreslås at bestemmelsene skal gjelde alle selskaper som har forvalterregistrerte aksjer.

Forhåndsmelding om deltakelse på generalforsamling for eier av forvalterregistrerte aksjer

Lovforslaget gjør det enklere for eiere av forvalterregistrerte aksjer å delta og stemme på generalforsamlingen. Aksjeeierne må gi melding til selskapet innen tre virkedager før generalforsamlingen for å ha møte- og stemmerett. Det foreslås at bestemmelsene skal gjelde alle eiere av forvalterregistrerte aksjer i selskaper som tillater forvalterregistrering av aksjene.

Elektronisk kommunikasjon i allmennaksjeselskap

I dag må allmennaksjeselskaper ha eksplisitt samtykke fra aksjeeieren for å benytte elektronisk kommunikasjon når de sender meldinger til aksjeeierne. Departementet foreslår en teknologinøytral hovedregel for kommunikasjon mellom allmennaksjeselskaper og aksjeeierne. Børsnoterte selskaper må fortsatt ha eksplisitt samtykke for å sende melding elektronisk.

Bekreftelse ved elektronisk stemmegivning

Departementet foreslår at aksjeeier umiddelbart skal få bekreftelse på at elektroniske stemmer er avgitt på korrekt måte. Aksjeeieren kan be om bekreftelse på at stemmen ble gyldig medregnet og inkludert i stemmeavgivningen. Bestemmelsen foreslås innført for alle allmennaksjeselskaper og aksjeselskaper.

Lov om røystingsrådgjevarar

Departementet foreslår lov om røystingsrådgjevarar (engelsk: proxy advisors). Disse selskapene analyserer rapporter og annen relevant informasjon om aksjeselskaper med formål å bistå aksjeeiere med undersøkelser, råd eller stemmeavgivning. Selskapene som omfattes av reglene har stor innflytelse som rådgivere og fullmektig for blant annet institusjonelle investorer. Den foreslåtte loven skal bidra til åpenhet om hvordan rådgiverne utarbeider sine råd, og innebærer blant annet plikt til å opplyse dersom de er inhabile. Departementet kjenner ikke til at det i dag er norske selskaper som vil omfattes av loven. Loven gjennomfører direktivforpliktelser etter SRD II.

Høringsfrist

Høringsfristen er **6. januar 2020**.

Nærings- og fiskeridepartementet tar sikte på å legge frem en proposisjon for Stortinget som behandler forslagene i høringsnotatet våren 2020. Implementeringsfristen i EU for SRD II artikkel 3a til 3f er 20. september 2020. SRD II er ikke innlemmet i EØS-avtalen og ikrafttreddelsen for Norge er ikke endelig fastsatt.

For å sikre at norsk reguleringen er i tråd med resten av EU på et så sentralt område, er det nødvendig å forkorte den alminnelig høringsfristen. Departementet legger til grunn at de sentrale aktørene er kjent med SRD II og kommisjonsforordningen.

Høringssvar

Departementet ber adressatene forelegge høringsbrevet med vedlegg for berørte underliggende etater og medlemmer, samt tilknyttede virksomheter som ikke er oppført på adressatlisten.

Høringen er åpen, og alle kan sende innspill. Vi ber om at høringssvar sendes inn digitalt ved å bruke skjemaet for høringssvar på www.regjeringen.no/id2678178.

I høringsnotatet er det løpende spesifisert enkelte temaer vi særskilt ønsker innspill på. Departementet ber høringsinstansene blant annet særskilt gi kostnadsanslag på forslagene som går utover direktivforpliktelsene.

Vi oppfordrer høringsinstansene og eventuelt andre berørte til å ta kontakt med departementet på postmottak@nfd.dep.no dersom det er ønskelig med nærmere dialog før utløpet av høringsfristen.

Med hilsen

Marit Elisabeth Bolstad (e.f.)
avdelingsdirektør

Jenni Maria Nossun
rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Adresseliste:

Departementene

Brønnøysundregistrene
Datatilsynet
Finanstilsynet
Forbrukerombudet
Konkurransetilsynet
Norges Bank
Regelrådet
Skattedirektoratet
Skatteetaten
Statistisk Sentralbyrå
Økokrim

Handelshøyskolen BI
Norges Handelshøyskole
Universitetet i Bergen
Universitetet i Oslo
Universitetet i Tromsø Norges Arktiske Universitet

Advokatforeningen
Aksjonærforeningen i Norge
Den norske Revisorforening
Eiendom Norge
Energi Norge
European Focus Committee, Association of Global Custodians
Finans Norge
Finansforbundet Finansieringsselskapenes Forening
Folketrygdforbundet
Hovedorganisasjonen Virke
IKT-Norge
Landsorganisasjonen i Norge
Nordic Association of Electricity Traders
Norsk Journalistlag
Norsk Kapitalforvalterforening
Norsk Redaktørforening
Norsk Venturekapitalforening
Norske Finansanalytikerens Forening
Næringslivets hovedorganisasjon
Pensjonskasseforeningen
Regnskap Norge
SMB Norge

Sparebankforeningen i Norge
Tax Justice Network Norway
Transparency International Norge
Verdipapirfondenes Forening
Verdipapirforetakenes Forbund

Advokatfirmaet BA-HR DA
Advokatfirmaet Grette DA
Advokatfirmaet Haavind AS
Advokatfirmaet Hjort DA
Advokatfirmaet Pricewaterhousecoopers AS
Advokatfirmaet SANDS DA
Advokatfirmaet Schjødt AS
Advokatfirmaet Selmer DA
Advokatfirmaet Thommessen AS
Advokatfirmaet Wiersholm AS
Arntzen De Besche Advokatfirma AS
BN Bank ASA
Brækhus Dege Advokatfirma DA
Danske Bank NUF
Deloitte Advokatfirma AS
DNB ASA
Ernst & Young Advokatfirma AS
Garmann, Mitchell & Co Advokatfirma DA
Handelsbanken NUF
Kluge Advokatfirma DA
Kpmg Law Advokatfirma DA
Kvale Advokatfirma DA
Landkreditt Bank AS
Nasdaq Clearing Oslo NUF
Nasdaq Oslo ASA
Nordea Bank Norge ASA
Nordic Trustee ASA
Oslo Børs ASA
Pareto Bank ASA
Simonsen Advokatfirma DA
SIX x-clear Norway
Skandinaviska Enskilda Banken AB (Publ.) Oslofilialen NUF
SpareBank 1
Sparebanken Sør
Verdipapirsentralen ASA
Vogt & Wiig Advokatfirma Trondheim AS
Wikborg Rein & Co

Skatteetaten